

Ebre

Diferents exemplars adults de caragol poma, espècie invasora detectada al delta de l'Ebre l'any 2009. FOTO: JOAN REVILLAS

Medi ambient

El delta de l'Ebre es consolida com a porta d'entrada d'espècies exòtiques

És també un dels espais més sensibles als efectes de plantes i animals invasors

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
AMPOSTA

El delta de l'Ebre és consolida com un punt d'entrada d'espècies exòtiques i com un dels més sensibles als seus efectes. El caragol poma, el cranc blau, el cranc roig americà o la gambúsia (peix) són només alguns exemples d'espècies que s'han convertit en invasores i han provocat danys tant als ecosistemes com en l'agricultura o la pesca. Aigües amunt del Delta, el musclop zebra, la cloïssa asiàtica o el silur són presents també al riu Ebre amb greus afectacions.

A Catalunya hi ha actualment 1.678 espècies exòtiques identificades. D'aquestes, 198 espècies (el 12% del total d'exòtiques) han aconseguit establir-se i expandir-se de manera àmplia pel territori i reben la consideració d'espècies invasores. Aquesta és

una de les dades que es recullen després de 12 anys de projecte Exocat i que s'han donat a conèixer en un nou informe presentat aquesta setmana.

Algunes de les espècies que destaquen pel que fa a la seva expansió pel territori són la vespa asiàtica (*Vespa velutina*), el mosquit tigre (*Aedes albopictus*), el morrut de les palmeres (*Rhynchophorus ferrugineus*) o la papallona del boix (*Cydalima perspectalis*). Aquestes espècies van arribar a Catalunya fa relativament pocs anys i des de llavors han colonitzat el territori de manera destacable, cosa que ha causat importants impactes ecològics, econòmics i a la salut humana. Pel que fa a les plantes invasores, l'informe destaca especialment l'expansió de diversos cactus o cactàcies.

El director general de Polítiques Ambientals i Medi Natural, Marc

Vilalur, explica al Diari que les zones d'aigües dolces com el Delta són punts crítics, ja que a través de l'aigua el vector de contagi és molt més ràpid. També a les badies dels Alfacs i el Fangar, on hi ha comptabilitzades 13 i 8 espècies exòtiques, respectivament.

Preocupa també la possibilitat que arribi al litoral català una nova alga invasora, la *Rugulopteryx*, que afecta molta les zones portuàries. «S'ha detectat ja en diverses zones del litoral Mediterrani, ha anat avançant de sud cap a nord i ja és present al Llevant espanyol», explica Vilalur.

El que ja s'ha assestat plenament al litoral ebrenc és el cranc blau. Amb tot, després d'una explosió demogràfica molt important, s'ha pogut arribar a un cert control de l'espècie arran de l'aprofitament econòmic. I és que el cranc blau es pot pescar i comercialitzar de forma profes-

L'apunt Quatre categories

El transport i la introducció d'espècies exòtiques té lloc des de temps molt antics: cal recordar que espècies tan familiars com el castanyer, la figuera o la rata són, en realitat, espècies introduïdes des de fa segles, i fins i tot mil·lennis. El problema apareix quan algunes d'aquestes espècies són capaces de reproduir-se i d'expandir-se de manera molt ràpida pel nou territori i esdevenen espècies invasives. Així, l'informe Exocat estableix quatre categories: espècie introduïda (sense un grau d'invasió precisat); espècie no establerta (o adventícia); espècie establerta i espècie invasora.

Espècies i origen

- Caragol poma. Amèrica
- Cranc blau. Atlàntic
- Cloïssa asiàtica. Àsia central i de l'est
- Musclop zebra. Euràsia
- Cranc de riu americà. Amèrica
- Morrut de les palmeres. Àsia
- Mosca de la fruita. Àfrica
- Mosquit tigre. Àsia

1.678

● espècies exòtiques hi ha identificades a Catalunya, 631 de les quals s'han registrat en els últims 12 anys, segons dades de la Generalitat

nal, i s'ha fet un lloc ràpidament a la cuina marinera de les Terres de l'Ebre.

El riu Ebre, i en general les zones fluvials, presenten també una tendència a la introducció d'espècies exòtiques, per efectes de la pesca esportiva o per escapaments d'aquaris, entre altres causes. La gambúsia, per exemple, és un peix molt resistent i que està donant problemes.

Pel que fa al caragol poma, detectat per primera vegada al Delta l'any 2009, es treballa per tenir controlada i acotada l'espècie perquè tingui els menors danys possibles al conreu de l'arròs, ja que la seua eradicació es considera pràcticament impossible. «Es confia que amb els anys, el caragol poma trobi més depredadors que l'incorporin a la seua dieta i això ajudi també a controlar l'espècie de forma natural», explica el director general.

El Departament d'Acció Climàtica té activada la Xarxa d'Alerta, que és un mecanisme de detecció ràpida d'espècies exòtiques a Catalunya, especialment de les espècies exòtiques invasores. El 2022 vam rebre unes 150 comunicacions.

A partir d'aquest coneixement compartit, quan es detecta una nova espècie invasora s'actua immediatament i es duen a terme accions directes de control d'espècies invasores d'ampli abast. Es porta un control sobre espècies que afecten la diversitat biològica i els espais naturals i s'amplien totes aquelles actuacions referides al control de les espècies que afecten el sector primari o que poden afectar la seguretat de les persones o la seva salut.

Acció Climàtica ha anunciat que doblarà el pressupost que destina al control d'aquestes espècies, que passarà a ser de pràcticament dos milions d'euros per a aquest 2023.